

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Інститут високих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Галина ГРАБЧУК

« 29 » березня 2021 року

Галина Грабчук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ВИБРАНІ РОЗДІЛИ ТРУДОВОГО ПРАВА І ОСНОВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

для студентів

Інституту високих технологій

| | | |
|------------------|------------|---------------------------------------|
| Галузь знань | 09 | Біологія |
| Спеціальність | 091 | Біологія |
| Освітній рівень | | перший (бакалавр) |
| Освітня програма | | «Біологія (Високі технології)» |
| Вид дисципліни | | Обов'язкова |

| | |
|--|------------|
| Форма навчання | денна |
| Навчальний рік | 2021/2022 |
| Семестр | 5 |
| Кількість кредитів ECTS | 3 |
| Мова викладання, навчання та оцінювання | українська |
| Форма заключного контролю | залік |

Викладачі: к.е.н., асистент Малиновська Д.К.,
к.ю.н., асистент Кузьменко Г.В.

Пролонговано: на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

*Розробник: Маліновська Дар'я Костянтинівна, кандидат економічних наук,
асистент кафедри екологічного менеджменту та підприємництва,*

Схвалено науково - методичною комісією Інституту високих технологій

Протокол від «05» березня 2021 року №3

Голова науково-методичної комісії _____ Наталя РУСІНЧУК

1. Мета викладання дисципліни – формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок із основ підприємницької діяльності та базових інститутів трудового права.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:
немає.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна є органічним поєднанням юридичних і економічних знань, необхідних для формування загальних компетенцій у фахівців будь-якої галузі знань та включає два змістові модулі:

1. Вибрані розділи трудового права формують у студента сукупність знань та навичок про: трудовий договір, його сутність, юридичне значення, відмежування від цивільно-правових договорів про надання послуг, зміну та припинення трудового договору ; дисципліну праці, дисциплінарну та матеріальну відповідальність; захист трудових прав
2. Основи підприємницької діяльності формують у студентів неекономічних спеціальностей базові поняття про функціонування підприємницької діяльності; приділено увагу питанням планування, обліку, оподаткування і звітності; розглядає державне і технічне регулювання підприємницької діяльності, бізнес-середовище та його вплив на розвиток підприємництва.

4. Завдання (навчальні цілі):

Дисципліна «Вибранні розділи трудового права і основ підприємницької діяльності» забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

5. Результати навчання за дисципліною:

| Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність) | | Методи викладання і навчання | Методи оцінювання | Відсоток у підсум- ковій оцінці з дисцип- ліни |
|---|--|---|------------------------------|---|
| Код | Результат навчання | | | |
| 1.1. | Знати функції та принципи підприємницької діяльності, ключові положення теорії трудового права (система трудового законодавства; суб'єкти трудового права та | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 4% |

| | | | | |
|------|---|-------------------------------------|------------------------------------|-----|
| | трудових правовідносин; правовий статус суб'єктів трудового права; підстави та умови виникнення трудових правовідносин, підходи до розуміння основних категорій трудового права) | | | |
| 1.2. | Знати ключові напрями розвитку підприємницької діяльності | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 4% |
| 1.3. | Знати сутність, види підприємницької діяльності, особливості організації працевлаштування працівників | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 4% |
| 1.4. | Знати основні положення концепції підприємництва | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 14% |
| 1.5. | Знати принципи та інструменти державного регулювання підприємницької діяльності в Україні, складати структурно-логічні схеми співвідношення правових категорій, зокрема категорій трудового права | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 14% |
| 2.1. | Вміти чітко формулювати мету, завдання, інформаційне забезпечення підприємництва | Лекція, семінари, самостійна робота | Усне опитування | 5% |
| 2.2. | Вміти застосовувати на практиці різноманітні методи, критерії аналізу результатів підприємницької діяльності | Лекція, семінари, самостійна робота | Участь в дискусії, бліц опитування | 5% |
| 2.3. | Вміти виявляти і формулювати динамічні показники підприємницької діяльності | Лекція, семінари, самостійна робота | Тести | 5% |
| 2.4. | Вміти розробляти пропозиції щодо покращення підприємницької діяльності | Лекція, семінари, самостійна робота | Індивідуальне завдання | 10% |
| 3.1. | Зрозуміле і недвозначне донесення власних | Лекція, семінари, самостійна робота | Індивідуальне завдання, | 5% |

| | | | | |
|------|--|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------|
| | висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються | | презентація | |
| 4.1 | Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування | Лекція, семінари, самостійна робота | Індивідуальне завдання, презентація | 10% |
| 4.2. | Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди | Лекція, семінари, самостійна робота | Індивідуальне завдання, презентація | 5% |
| 4.3 | Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним | Лекція, семінари, самостійна робота | Індивідуальне завдання, презентація | 20% |
| | Разом | - | - | 100% |

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

| Програмні результати навчання | Результати навчання дисципліни | | | | | | | | | | | | |
|---|--------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| | 1.1 | 1.2 | 1.3 | 1.4 | 1.5 | 2.1 | 2.2 | 2.3 | 2.4 | 3.1 | 4.1 | 4.2 | 4.3 |
| ПРО1. Розуміти соціальні та економічні наслідки впровадження новітніх розробок у галузі біології у професійній діяльності. | | | | | | + | + | + | | | + | | + |
| ПРО7. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання. | + | + | | + | + | | | + | + | + | + | | |
| ПРО23. Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства. | | | + | | | + | | | | | + | | |

7. Схема формування оцінки:

7. Схема формування оцінок

Оцінювання роботи студентів включає поточний контроль і семестровий контроль у формі заліку. Максимальна сума балів, яку може набрати студент під час навчання – 100 балів, які умовно розподіляються 50/50 між блоком «Вибрані розділи трудового права» та «Основи підприємницької діяльності»

Студент отримує залік за результатами виконання навчальної роботи в семестрі (за результатами поточного контролю), якщо студент отримав мінімум 30 балів з кожного з цих блоків.

7.1. Форми оцінювання студентів для блоку «Вибрані розділи трудового права» (макс. 50 балів / мінім. 30 балів)

7.2. Форми оцінювання студентів для блоку «Основи підприємницької діяльності»: (макс. 50 балів / мінім. 30 балів)

1. Усне опитування, дискусія (РН1; 2.1; 3.2) – 10 балів / 6 балів;
2. Розв'язування задач (РН 1; 2.1-2.3; 3.1; 4) – 10 балів / 6 балів;
3. Тестування (РН1; 2.1-2.3) – 20 балів / 12 балів;
4. Модульна контрольна робота (РН 1; 2.1-2.3; 4) – 10 балів / 6 балів;

- підсумкове оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмової контрольної роботи, яка оцінюється максимум у 20 балів та проводиться на одному з останніх семінарських занять з дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни студенту виставляється за результатами роботи протягом семестру як сума балів, отриманих впродовж навчального семестру, включаючи бали, отримані за виконання самостійної роботи та підсумкової контрольної роботи.

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт, як: дискусії, опитування, розв'язування задач, тестування, контрольні роботи здійснюються під час занять, які відбуваються за розкладом.

Самостійна робота студента полягає в систематичному опрацюванні нормативно – законодавчих актів та звітів про оцінку суб'єктів господарювання. Засвоєний матеріал підлягає перевірці на кожному семінарському занятті у формі усного опитування. Крім того, результати самостійного опрацювання матеріалу перевіряються у вигляді короткої письмової роботи під час модульного тижня, яка оцінюється максимум у 10 балів.

** У випадку виникнення додаткових питань та складних ситуацій під час навчального процесу, їх вирішення здійснюється з посиланням на засади Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.*

7.3 Шкала відповідності оцінок

| | |
|-----------------------------|--------|
| Зараховано / Passed | 60-100 |
| Не зараховано / Fail | 0-59 |

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

| № з/п | Назва теми | Кількість годин | | |
|---|---|-----------------|-----------|-------------------|
| | | Лекції | Семінари | Самостійна робота |
| Змістовий модуль «Основи підприємницької діяльності» | | | | |
| 1. | Тема 1. Економічна природа підприємництва та бізнес-середовища | 2 | 2 | 6 |
| 2. | Тема 2. Організаційно-правові засади підприємництва та організація власної справи | 2 | 2 | 8 |
| 3. | Тема 3. Облік, оподаткування та звітність у підприємницькій діяльності | 2 | 2 | 7 |
| 4. | Тема 4. Бізнес-планування та фінансове забезпечення підприємництва | 2 | 2 | 6 |
| | <i>Контрольна робота</i> | | 1 | - |
| | Тема 1. Поняття, сторони та зміст трудового договору. види трудового договору. Відмежування трудового договору від цивільно-правових угод про надання послуг | 2 | 2 | 6 |
| | Тема 2. Зміна умов трудового договору | 2 | 2 | 5 |
| | Тема 3. Припинення трудового договору | 2 | 2 | 5 |
| | Тема 4. Дисципліна праці. Юридична відповідальність сторін трудового договору | 2 | 2 | 5 |
| | <i>Контрольна робота</i> | | 1 | - |
| | ВСЬОГО | 20 | 18 | 48 |

Загальний обсяг 84 год., в тому числі:

Лекцій – **16 год.**

Семінари – **18 год.**

Самостійна робота – **48 год.**

Консультація – **2 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2003. – №№18-22. – ст.144 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
2. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст.112 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії. Навчальний посібник. – 2-ге вид. – К.: Знання-Прес, 2008. – 263 с.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. Мікроекономіка: Підручник. – 2-ге видання. – К., 2008. – 679 с. – Електронний ресурс (з локальної мережі КНУ): http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_mikroekonomika_2008.pdf
5. Базилевич В.Д., Байкенова Г.Г., Купалова Г.И., Гончаренко Н.В. и др. Экологический аудит. – Караганда: КЭУ, 2017. –319 с.
6. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 384 с.
7. Економічна теорія: Практикум для студентів неекономічних спеціальностей: Навч. посіб. / В.Д.Базилевич, Н.І. Гражевська, В.І. Трохименко. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2016.
8. Ковтун О.І. Глобальна економіка: підручник. – Львів, ЛКА, 2014. – 704 с.
9. Купалова Г.И., Гацька Л.П., Мурована Т.О. та ін. Екологічна економіка: практикум. К.: Освіта України, 2017. 273 с.
10. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. Ірпінь, 2019. – 476 с.
11. Трудове право України та зарубіжних країн. Академічний курс: підручник / М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Харків: Колегіум, 2017. – 1112 с.
12. Трудове право України: підручник / М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Харків: Диска плюс, 2014. – 500 с.
13. Трудове право України: підручник / За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: «МП «Леся»», 2016. – 448 с.
14. Волошина С.М., Соцький А.М., Щербина В.І. Трудове право України: Навчальний посібник / С.М. Волошина, А.М. Соцький, В.І. Щербина. – Чернівці: Технодрук, 2015. – 188 с.
15. Правове регулювання організації праці: навчальний посібник / М.І. Іншин, А.М. Соцький, В.І. Щербина. – Харків: Диска плюс, 2013. – 448 с.

Електронні інформаційні ресурси:

16. Types of innovation // <https://businesshub.ge/en/innovation/increase-rd/types-of-innovation>
17. Закон України «Про інноваційну діяльність» // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
18. Веб-сторінка Європейської асоціації венчурного капіталу: <http://www.evca.eu>. (дата 09.04.2016). – Назва з екрану.
19. Grameen Bank. Facts <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/2006/grameen/facts/>
20. What is a Social Entrepreneur? : <http://www.schwabfound.org/content/what-social-entrepreneur>.
21. Буздуган Я. Правова характеристика благодійності, благодійництва та благодійної діяльності// Віче (Журнал Верховної Ради України). - 2011, №4. <http://www.viche.info/journal/2422/>.
22. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/201310_strategiya_spriyannya_rozvitku_svb_v_ukrayini_spilnota_svb.pdf- Назва з екрану.
23. Макаревич А.Н. Сазонова Т.Ю. Сущность и специфика социального предпринимательства в России// Российское предпринимательство. – 2012, №24 (222). – С. 52-56. <http://www.creativeconomy.ru/articles/27048/>
24. History of e-commerce. https://www.ecommerce-land.com/history_ecommerce.html
25. Закон України Про електронну комерцію. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
26. Люди купували більше, середній чек зменшився, вартість доставки зросла. Яким був український e-commerce у 2019 році / аналітичний звіт EVO Business. <https://evo.business/lyudi-kupuvali-bilshe-serednij-chek-zmenshivsyavartist-dostavki-zroslo-yakim-buv-ukra%D1%97nskiy-ecommerce-u-2019-roci/>
27. Сайт про електронну комерцію // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-commerce.com.ua/>
28. Advantages of e-commerce // [Електронний ресурс]. <https://blog.apruve.com/e-commerce-advantages-and-disadvantages>
29. База «Законодавство» Верховної Ради України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
30. Європейське трудове право на сайті Європейського фонду за покращення умов життя і праці: <http://www.eurofound.ie/index.htm>
31. Міжнародний сайт новин профспілкового руху: <http://www.laborstart.org/>
32. Європейське трудове право на сайті Інституту трудового права і трудових відносин Університету Трієра (Німеччина): <http://www.iaaeg.de/>
33. Європейське трудове право на сайті професора Стефана Вета (Німеччина): <http://www.jura.uni-sb.de/FB/LS/Weth/InfEA/vorschriften-en.html>
34. Трудове право Канади на сайті Департаменту розвитку людських ресурсів підвищення кваліфікації: <http://www.hrsdc.gc.ca/en/cs/comm/hrsd/>

35. Трудове право США на сайті Інституту трудових і виробничих відносин Університету штату Іллінойс: <http://www.ilir.uiuc.edu/>

36. Новини трудового права ЄС на сайті «Огляд європейських виробничих відносин»: <http://www.eiro.eurofound.eu.int/>

37. Новини трудового права Великобританії на сайті Конгресу профспілок Великобританії: <http://www.tuc.org.uk/>

38. Новини трудового права США на порталі новин Topix.net: <http://www.topix.net/law/employment-labor/>

39. Новини трудового права США, зокрема, новини Національного бюро з трудових відносин, на сайті професора трудового права Росса Ранкела LawMemo.com: <http://www.lawmemo.com/>

40. Сайт Міжнародної конфедерації незалежних профспілок: <http://www.icftu.org/>

41. Сайт Конфедерації європейських профспілок: <http://www.etuc.org/>

42. Консалтинговий сайт для профспілкових активістів UnionCommunicationServices, inc.: <http://www.unionist.com/>

43. Сайт Федерації європейських роботодавців FedEE: <http://www.fedee.com/index.shtml>

44. Бібліографія зарубіжних видань з трудового права 1990-х рр.: http://www.lawschool.cornell.edu/library/International_Resources/ilo/bibliography.html

45. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250167535>.

Додаткова література:

46. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. Ірпінь, 2019. – 476 с.

47. Жегус О. В. Теорія та практика ціноутворення в системі маркетингу: монографія / О. В. Жегус, Л. О. Попова, Т. М. Парцирна. – Харків: ХДУХТ, 2013. – 249 с.

48. Липсиц И.К. Коммерческое ценообразование / И.К. Липсиц. – М.: БЕК, 2004. – 187 с.

49. Закон України "Про ціни і ціноутворення" № 5007-VI від 21.06.2012 <http://zakon.rada.gov.ua>

50. Закон України " Про товарну біржу" № 1956-XII від 10.12.1991 <http://zakon.rada.gov.ua>

51. Панасюк О.Т. Начатки трудового права. Лекція 1. «Елементарний курс трудового права»: індивідуальне трудове право, колективне трудове право, міжнародне трудове право: навч.-практ. посіб. / О.Т. Панасюк. – К.: Алерта, 2016. – 72 с.

52. Панасюк О.Т. Начатки трудового права. Лекція 3. Основні питання

загальної частини трудового права: функції трудового права, джерела трудового права, принципи трудового права, суб'єкти трудового права, вчення про трудові правовідносини, вчення про трудові права: навч.-практ. посіб. / О.Т. Панасюк. – К.: Алерта, 2017. – 88 с.

53. Клименко С.М., Дуброва О.С., Барабась Д.О., Омеляненко Т.В., Вакуленко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2006. - 527 с.

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. із змінами та доповненнями.
3. Господарський кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями на 2 вересня 2011 року. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011.
4. Податковий кодекс України //Бухгалтерія №50 (933) від 13 грудня 2010. – 322 с.
5. Про охорону праці: Закон України від 14.10.92 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.
6. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361.
7. Про оплату праці: Закон України від 25.03.95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.
8. Про відпустки: Закон України від 15.11.96 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – Ст. 4.
9. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.99 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397.
10. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 31. – С. 145 – 160.
11. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 // Відомості Верховної Ради України. – 2013. - № 24 (14.06.2013). – Ст. 243.